

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ХРИСТО СМИРНЕНСКИ”
гр. Червен бряг, ул. „Паисий” № 37-39; тел.: 06 59 /9 20-29
e-mail: info-1500203@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:...../п/.....

/Нели Дошмановска/

П Л А Н

за работа на Координационен съвет за противодействие на тормоза и насилието

по изпълнение

на „Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в
системата на предучилищното и училищното образование“

съгласно Заповед № РД 09-5906 от 28.12.2017 г. на министъра на образованието и
науката

Приет на заседание на Педагогически съвет – с Протокол № 9, от 12.09.2024 г.
Гр. Червен бряг 2024 г.

Състав на Училищен координационен съвет:

Председател – Мариана Вачева – психолог

- Членове:
1. Орхидея Дечева – педагогически съветник
  2. Вероника Ценова – логопед
  3. Полина Иванова - старши учител начален етап
  4. Димитрина Ташева – старши учител прогимназиален етап
  5. Борислава Георгиева – старши учител ЦДО
  6. Силвия Георгиева - родител
  7. Александър Асенов – ученик – V б клас
  8. Микаела Милчева – ученичка - VII а клас

I. Предмет

Прилагане на последователна и целенасочена политика за проучване и подкрепа на личностното развитие и здраве на децата и юношите в системата на предучилищното и училищното образование, чрез превантивни мерки, интервенция и сътрудничество по прилагането на механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Единният механизъм за противодействие на тормоза е разработен от Министерството на образованието и науката с участието на МТСП, АСП, ДАЗД, Националната мрежа за децата, Фондация „Асоциация Анимус“, Асоциация „Родители“, Сдружение „Дете и пространство“ и УНИЦЕФ България.

II. Цел

- Формиране и утвърждаване на общоучилищна култура на ненасилие и позитивна учебна среда, в която се възпитават ценности на здравословно общуване, ненасилствено разрешаване на конфликти и приемане на различията, чрез създаване на правила и процедури, предотвратяващи насилието и тормоза в училище.
- Повишаване осведомеността на всички участници в процеса на училищното образование, че насилието е неприемливо поведение.
- Разработване на система за превенция, която създава условия за превантивна работа с децата и включването им в различни дейности.
- Създаване на система за интервенция и разработване и разясняване на съществуващи правила и процедури във връзка с всяка една проява на насилие и тормоз, вкл. по отношение на идентифициране и сигнализиране.
- Създаване на система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въвлечените в ситуациите на насилие и тормоз.

III. Задачи

1. Разработване, въвеждане и прилагане на превантивни мерки и дейности за предотвратяване и противодействие /реакция/ на тормоза в училище.
2. Продължаване на дейността на Училищния координационен съвет за справяне с тормоза и насилието в училище.
3. Партньорство с родителите.

IV. Общи положения

- Във всяко училище се създава координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза. Съветът да се ръководи задължително от помощник-директор и да включва в състава си училищен психолог/ педагогически съветник, учители, ученици и родители.
- Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които най-общо имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието, чрез създаване на позитивна култура и климат, ефективно лидерство, въвеждане на образователни стратегии и дейности.
- Комплексът от превантивни мерки трябва да включва всички възможни аспекти и форми на тормоза, ясно да фокусира вниманието върху участието на всички групи и да се планира на три нива - класна стая/паралелка, училище, общност.
- За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз във взаимоотношенията в училище.
- По-голямата част от ситуацията на тормоз могат да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна оценка на ситуацията и нейната тежест, като се отчитат индивидуалните потребности на всяко дете и се прилага принципът на най-добрия интерес на детето.
- Непрекъснатата оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

Дейности:

I. Дейности по превенция :

Дейности на ниво училище:

1. Актуализиране на членовете на УКС и на Етичния кодекс на училищната общност, включващ всички участници в училищното образование.

Срок: септември 2024г.

Отг.: Директор

2. Изработване и актуализиране на единни училищни правила на поведение и ценности на ниво клас и на ниво институция. Поставяне на видно място в класната стая.

Срок: октомври 2024 г.

Отг.: Директор и УКС

3. Оценка на ситуацията на тормоза и насилието в училище, през мнението на учениците и учителите – с помощта на стандартизирани методи, в началото и в края на учебната година.

Срок: I етап – октомври 2024 г.

II етап – май 2025 г.

Отг.: УКС и Кл. р-ли

4. Анализ на проявите на училищен тормоз и насилие, наличните правила и решения за справяне с него – честота на булинга (измъчване, потискане, психически тормоз), форми, резултати, последствия, налични и липсващи правила.

Срок: I етап – ноември 2024 г.

II етап- юни 2025 г.

Отг.: УКС

5. Запознаване на цялата училищна общност с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза. Запознаване на учители, ученици и родители с Механизъм за противодействие на насилие и тормоз, правила и процедури за реагиране при ситуации на тормоз, система за взаимодействие с лични лекари.

Срок: декември 2024 г.

Отг.: УКС и кл. р-ли

6. Запознаване на членовете на Ученическия съвет и заинтересованите страни с обобщените училищни резултати от проведеното анкетно проучване. Обсъждане на проблема и необходимостта от предприемане на конкретни мерки и действия. Осигуряване на участие на децата и родителите в подготовката, организирането и реализирането на дейностите по превенция.

Срок: декември 2024 г.

Отг.: Членове на УКС

7. Оценка на нуждите от повишаване на педагогическите компетентности за справяне в ситуации на тормоз и насилие – форми на разумно въздействие и мерки за безопасност и провеждане на обучения за екипа от външни експерти. Прилагане на единни правила, процедури и задължения на всички служители, свързани със случаите на тормоз и насилие.

Срок: през уч. год.

Отг.: Директор и УКС

8. Подобряване на системата за наблюдение и контрол чрез осъществяване на дежурства в класните стаи, коридорите, в двора на училището и видео наблюдение с оглед обхващане на рисковите места.

Срок: декември 2024 г.

Отг.: Директор

9. Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти, предлагащи психологическо консултиране и подкрепа.

Срок: през уч.година

Отг.: Директор, УКС

10. Изработване и разпространение на информационно – образователни материали, презентации, съобразени с различните възрастови групи и свързани с :

- Превенция на тормоза и насилието;
- Правата и задълженията на децата;
- Правила за поведение при конфликт;
- Въпроси свързани с пубертета;
- „Връстници обучават връстници“.

Изработване на информационни табла, съобразени с основната информация от действащия механизъм за противодействие на тормоза и насилието в училище.

Срок: постоянен

Отг.: УКС

11. Отбелязване на световния ден на противодействие на тормоза в училище.

Срок: февруари 2025 г.

Отг.: УКС и класни р - ли.

Дейности на ниво клас:

1. Актуализиране или изработване и договаряне на общи правила за поведение в класа, договаряне на процедури в случай на нарушение на правилата. Поставянето им на видно място в класната стая.

Срок: през годината

Отг. УЧС, кл. р-ли

2. Запознаване на учениците /и родителите/ със същността на тормоза и насилието, проявите и участниците в процеса; с обобщените резултати от проведените анкети за оценка на ситуацията.

Срок: ноември 2024 г. и юни 2025г.

Отг.: Чл.на КС, кл. р-ли

3.Провеждане на групова работа в рамките на часа на класа, в класовете където са идентифицирани проблеми при проведената оценка – дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит, с цел осъзнаване и оценка на проблема.

Срок: през уч. година

Отг.: Чл.на УКС, кл. р-ли

4.Провеждане на беседи, ролеви игри, тренинги за развитие на личностните и социалните умения и емоционалната интелигентност на учениците – по заявка на класен ръководител или при конкретен случай.

Срок: през уч. година

Отг.: психолог и пед. съветник

5.Запознаване на учениците с Националната телефонна линия за деца – 116 111 и Горещата телефонна линия за деца – 0800 19 100, също така и запознаване с компетентните органи, които трябва да уведомят при съмнение за тормоз и насилие.

Срок: м. декември 2024 г.

Отг.: Кл. р-ли и чл. на КС

6.Провеждане на индивидуални консултации с ученици, понасящи или извършители на тормоз.

Срок: през уч. година

Отг.: психолог, пед. съветник

7. Използване на подход, ориентиран към учениците, на подхода за работа с връстници, включване на учениците в извънкласни форми и обучителни модули с цел терапия – спортни състезания, участие в изложби на рисунки, благотворителни дейности и т.н.

Срок: през уч. година

Отг.: Кл. р–ли, ученически съвет

8. Провеждане на системна разяснителна работа в часа на класа по проблемите с противообществените прояви сред малолетни и непълнолетни, същността и вредата от

разпространението и използването на наркотици и психоактивни вещества, сектите - как да разпознаем опасностите, същност на кибертормоза и кибернасилието.

Срок: постоянен

Отг: кл. р-ли, УКС

9. Организиране на мероприятия в класа, които да сближават учениците, да се учат на емпатия - екскурзии, честване на рождени дни, празници. Организиране на тържества, изложби: „Добротата е винаги в нас“, „Ден на толерантността“, „Ден на християнското семейство“, „Международен ден за безопасен интернет“.

Срок: през уч. година

Отг.: кл. р-ли, УКС

Дейности на ниво родители:

1. Запознаване на родителите с механизма на противодействие на тормоза в училище и обсъждане на начините, по които те могат да съдействат. Включване на родители при изработване на правила за поведение, превенция и интервенция при ситуации на тормоз и насилие.

Срок: м. ноември 2024 г.

Отг.: класни ръководители

2. Провеждане на съвременни срещи и разговори с родители или настойници на ученици с рисково поведение. Провеждане на срещи с ученици и родители на петите класове във връзка със стресовата ситуация при промяна на учебната степен и навлизане на децата в пубертетна възраст. Идентифициране на родители – посредници между училище и различните институции и организации в региона.

Срок: през уч. година

Отг.: кл. ръководители и УКС

3. Организиране на съвместни празници с участие на родителите / Ден на християнското семейство, Коледни тържества, 8 март, Празник на буквите, Базари, Конкурси, Спортни празници, Тържества за завършване /.

Срок: постоянен

Отг.: кл. р-ли

4. Насочване при необходимост към основни здравни и социални услуги в общността за децата и семействата.

Срок: през уч. година

Отг.: психолог, пед. съветник

II. Дейности по интервенция

Дейности на ниво училище:

1. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие и с Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и с класификация за нива на тормоза и последователността и насоките за интервенция при първо, второ и трето ниво:

- Първо ниво - нарушаване на правилата – действията се предприемат автономно от учител заедно с родител.

- Второ ниво – повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици – тормоз – действията се предприемат от учител заедно с психолог или педагогически съветник, представител на КС и Директор, и задължително участие на родител.
- Трето ниво – системна злоупотреба, както и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за който и да е от участниците в ситуацията – уведомява се незабавно ОЗД и/или органите на полицията. Действията се предприемат от Директор, заедно с координационния съвет, родител и компетентни власти, организации и услуги.

Срок: октомври 2024 г.

Отг.: УКС

2. Водене на училищен дневник със случаи и процедури за управление на информацията. В него се документират единствено ситуацияите, съответстващи на нива две и три според приетата класификация, при които е необходима и намесата на координационния съвет и други институции.

Срок: през уч. година

Отг.: Председател на
УКС

3. Инициране на работа по случай и насочване към други служби при случаи от трето ниво, както и по преценка от второ ниво /Отдел "Закрила на детето", Полиция/.

Срок: през уч. година

Отг.: УКС

Дейности на ниво клас:

1. Обсъждане между учениците и учителя с цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последици, както и възможните решения.

Срок: през уч. година

Отг. кл. ръководители

2. Съвместни действия между класен ръководител или учител и психолог/педагогическия съветник и включване на външни специалисти.

Срок: през уч. година

Отг. кл. ръководители,
УКС

4. Провеждане на индивидуални консултации и разговори с участниците в ситуация на тормоз.

Срок: през уч. година

Отг.: кл. р-ли, членове на
УКС

5. Използване на посредник при решаване на конфликта.

Срок: през уч. година

Отг.

кл. ръководители, УКС

6. Използване на подхода за работа с връстници (peer education), които трябва да

станат естествените помощници при реализирането на всички видове интервенции както по отношение на децата, които са обект на тормоз, така и по отношение на децата, които упражняват насилие.

Срок: през уч. година
Отг. кл.ръководители,
УКС

Действия при инцидент, криза или при повторна ситуация на тормоз или насилие:

1. Прекратяване на ситуацията и интервенция към всички участници.

2. При настъпване на инцидент, който би могъл да застраши живота и / или здравето на детето, всеки служител в училище е длъжен незабавно да уведоми член на ръководството - директор или зам.директор, ОЗД, Полиция, УКС и се инициира работа по случай.

3. Уведомяване на родител.

4. Анализ на ситуацията и предприемане на работа по случай. Информирание и насочване към други служби и/или услуги от страна на Директора.

5. Проследяване на предприетите мерки и действия.

Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги в общността.

Насочването на детето и неговите родители към консултация и психологическа работа се осъществява от психолога, педагогическия съветник, които са запознати с възможните услуги и програми в общността – като центрове за превенция и консултативни кабинети към МКБППМН, центрове за обществена подкрепа, комплекси за социални услуги, общински съвети по наркотичните вещества, програми предлагане от НПО и др.

Действия при насилие на ученик срещу член на екипа на институцията.

Прекратяване на действието от възрастен и оказване на помощ в случай, че има пострадал. Отделяне на детето и психологическа интервенция. Уведомяване на родителите, дейности за установяване на причините, изясняване на ситуацията, оценка на проблема. Изготвяне на становище от психолог след оценката на проблема, организиране на педагогически съвет за вземане на решение и последващи действия, изготвяне на план за работа с детето.

Действия при насилие на възрастен срещу ученик.

При насилие на възрастен над дете незабавно се подава сигнал към ОЗД и / или полицията и се свиква КС за дете в риск. Съгласно ЗЗД /чл.7, ал.1/ „Лице на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно до уведоми Дирекция “Социално подпомагане“, ДАЗД или МВР.

При идентифициране на случаи на тормоз и насилие, директорът следва да бъде незабавно уведомен. От страна на институцията сигналът се подава от директора.

Сигнали за дете в риск от насилие и тормоз се подават към Национална телефонна линия за деца 116 111, към Националния център за безопасен интернет на тел.: 124 123, и към националния телефон за спешни повиквания 112. Съгласно Координационния механизъм във всеки един Отдел „ЗД“ при ДСП началникът на отдела е на разположение, като той определя социален работник, който извършва проверката на сигнала до 24 часа от неговото постъпване. В случай, че бъде установен риск за детето се изготвя общ план на мултидисциплинарен екип на местно равнище, в който се описват планираните мерки, като социалният работник е отговорен и следи за изпълнението на плана.

С настоящия План да се запознаят членовете на педагогическия колектив и служителите в ОУ „Хр.Смирненски“.

На родителски срещи да бъдат запознати родителите с цел популяризиране работата на Координационният съвет за противодействие на тормоза и насилието в ОУ ”Христо Смирненски“.

ИЗГОТВИЛ: Мариана Вачева

/ Председател УКС /